

Відомо, що нігілізм завжди на певних етапах розвитку суспільства може відіграти прогресивну роль, адже висловлює негативне ставлення до відживаючого суспільного ладу. Нігілістами частіше стають представники передової інтелігенції. У Росії і Україні нігілізм набув епідемічного поширення у 1870-х роках.

Аналізуючи нинішній стан державотворення, зокрема і в державах, які з'явилися після розпаду СРСР, можемо стверджувати, що нігілізм як форма заперечення отримав інформаційне забарвлення. Зазначимо, що явища правового нігілізму найбільш притаманні державам з авторитарним і тоталітарним режимами. Виникнення та прояв правового нігілізму в Україні зараз можна пов'язувати найперше з тим, що наша держава є досить молодою, а суспільство перебуває на перехідному етапі від радянського (де нехтували права і свободи людини, використовували залякування і репресії) до сучасного проєвропейського.

Висновок. На нинішньому етапі розвитку нашої державності на правову складову у суспільстві негативно впливає інформаційна агресія, спрямована на правову культуру і авторитет державної влади. Намагання змінити все у державобудуванні у правовому полі неминуче призведе до краху, до охлократії. Зрозуміло, що зміни у державотворенні мусять бути, але треба зберегти основи.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Млиновецький Р.* Історія українського народу (нариси з політичної історії). Мюнхен, 1953. 643 с.
2. *Мірчук П., Міхновський М.* Апостол української державності. Лондон, 1960. 136 с.
3. *Берк Е.* Консерватизм. Антологія. Київ: Смолоскип. 2008. С. 510-528.
4. *Донцов Д.* Націоналізм. Київ: ФОП Стебляк. 2011. 256 с.
5. *Кубійович В.* Енциклопедія українознавства. Мюнхен-Нью-Йорк: Молоде життя. Т. 2, 1955. С.589-591.

ВКЛАД АКАДЕМІЇ НАУК У ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Станкова М.

*ДУ «Інститут досліджень науково-технічного
потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва», м.Київ, б-р Шевченка 60
e-mail:0936600528@ukr.net*

Актуальність проблеми: вибух четвертого енергоблоку на Чорнобильській АЕС 26 квітня 1986 р. став одним із каталізаторів національно-визвольного руху. Найбільша в історії людства техногенна катастрофа сталася в Україні неподалік від Києва. Задумуючись над цим

фактом, громадяни республіки знаходили одне пояснення: рішення про спорудження ЧАЕС приймалося за межами республіки. Коли масштаби чорнобильської катастрофи стали відомі широкій громадськості, вона гостро відчула небезпеку бездержавності України.

Мета: дослідити внесок Академії наук у подолання наслідків Чорнобильської катастрофи.

3 травня 1986 р. створено постійно діючу комісію Президії НАН України з питань аварії на Чорнобильській АЕС для координації зусиль в цій справі. До 1994 р. її очолювали віце-президенти Академії наук – В.Трефілов, В.Скок, В. Бар`яхтар. З 1994 р. головою комісії став В. Шестопалов.

Багато київських академічних інститутів і низка інститутів інших регіонів значною мірою переключилися на виконання чорнобильської тематики. В подоланні наслідків катастрофи Президія Академії наук взаємодіяла з багатьма відомствами і міністерствами. На керівників Академії наук – Б. Патона, В.Трефілова, В. Бар`яхтара, В. Кухаря та І. Походні лягла колосальна організаційна робота.

29 квітня 1986 р. Інститутом гідробіології АН УРСР було одержано перші дані про підвищення радіоактивності води в Київському водосховищі та його притоках. Незважаючи на роки, що минули після аварії на Чорнобильській АЕС, високий рівень вмісту радіонуклідів у компонентах водних екосистем зони відчуження продовжує помітно впливати на представників водних біоценозів, зумовлюючи підвищений рівень хромосомного мутагенезу в тканинах гідробіонтів. Сучасні методи радіоекологічних досліджень дали змогу встановити закономірності процесів розподілу, міграції й трансформації радіонуклідів в екосистемах водойм зони відчуження ЧАЕС, Дніпра, його притоків та у водоймах-охолоджувачах АЕС, визначити дози опромінення та з'ясувати особливості порушень у життєдіяльності гідробіонтів за умов їх перебування в екосистемах із різним рівнем радіоактивного та хімічного забруднення [2].

П.Ф. Гожик, Р.Х. Греку та Т.Р. Греку (Інститут геологічних наук НАН України) створили топографічні моделі району Чорнобильської АЕС, які дають підстави для нової інтерпретації можливих причин Чорнобильської катастрофи. 8 травня 1986 р. у зв'язку з аварією на ЧАЕС було затверджено міжвідомчу комісію з проблем водопостачання і захисту водних ресурсів, яку очолили В.М. Шестопалов і Е.В. Соботович. Проте вже 6 травня був розроблений проект доповідної записки «Першочергові заходи щодо організації водопостачання на території, яка зазнала радіоактивного забруднення внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС». Керівником підготовки записки був Е.В. Соботович. Під його керівництвом також розроблено відповідно 10 та 11 травня «Пропозиції щодо проведення

експерименту з дезактивації води р. Прип'ять шляхом адсорбції та коагуляції радіонуклідів на природних сорбентах, що завантажувались у «річкову воду та пропозиції зі створення штучних геохімічних бар'єрів на шляхах міграції радіонуклідів та дезактивації Київського водосховища».

24 травня Б.Є. Патон і В.І. Трефілов подали в ЦК Компартії України доповідну записку «Прогнозна оцінка наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, а також рекомендації щодо усунення їх шкідливого впливу на ґрунт, воду, атмосферу і здоров'я населення». Записку було підготовлено із залученням багатьох академічних інститутів, установ різних міністерств та відомств. Наведені в ній цифри і факти беззаперечно свідчили, що аварія на ЧАЕС має всі ознаки глобальної катастрофи. Визначено заходи, які повинна вжити влада, щоб зберегти річки Прип'ять, Десну та Дніпро як джерела водопостачання, дано рекомендації по мінімізації медико-біологічних наслідків аварії [4].

Вчені Інституту колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського взяли безпосередню участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, розробили та впровадили низку ефективних технологічних процесів дезактивації [1]. Аварія призвела до забруднення великих територій України та інших країн радіоактивним паливом і продуктами його розпаду, що обумовило реальну загрозу радіоактивного забруднення джерел водопостачання для значної кількості населення землі на тривалий період. Створення методів та технології очищення природних та стічних вод від радіонуклідів було покладено на Інститут колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського, колектив якого під керівництвом академіка А. Т. Пилипенка з перших днів аварії на ЧАЕС залучено до ліквідації її наслідків. Оскільки терміни виконання завдань були вкрай обмежені, в Інституті колоїдної хімії та хімії води створили три бригади наукових співробітників та інженерів, які цілодобово проводили дослідження з технології очищення води від радіонуклідів [3].

Також бригади наукових співробітників Інституту ядерних досліджень АН УРСР, Інституту фізики АН УРСР та Інституту металофізики АН УРСР здійснювали цілодобовий контроль за якістю молочних продуктів на молокозаводах Києва. Науковці Інституту кібернетики АН УРСР та Інституту геохімії і фізики мінералів АН УРСР спільно з співробітниками ряду інших відомств і установ створили систему моніторингу і прогнозування стану вод Дніпровського каскаду. Ініціаторами і керівниками цих робіт були В.І. Трефілов, А.О. Морозов та Е.В. Соботович.

Висновок: Вклад Академії наук у подолання наслідків Чорнобильської катастрофи був дуже вагомий, розроблено та впроваджено низку ефективних технологічних процесів для ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській

АЕС. 11–13 травня 1986 р. у Києві проведено Міжнародну наукову конференцію «Медичні аспекти аварії на Чорнобильській АЕС», у якій взяли участь понад 150 провідних учених СРСР, що працювали у радіаційній медицині та радіаційному захисті, спеціалісти та організатори охорони здоров'я з різних країн світу, представники МАГАТЕ, низки міжнародних організацій. Було докладно обговорено комплекс проблем, який виник у зв'язку з аварією на ядерному реакторі станції. На конференції було акредитовано близько 140 журналістів, у тому числі 30 іноземних. Результати роботи одержали оприлюднення [4].

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончарук В. В. Інститут колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського АН УРСР / В. В. Гончарук, Н. Ф. Зорич. – Київ: Наук. думка, 1985. – 43 с.
2. Інститут гідробіології АН УРСР. – Київ: Наук. думка, 1984 – 143 с.
3. Овчаренко Ф. Д. Роль А. В. Думанського в розвитку коллоїдної хімії / Ф. Д. Овчаренко // Успехи коллоїдної хімії: Сб. Научн. тр. – Київ: Наук. думка, 1983. – 256 с.
4. Національна академія наук України. Хронологія. 1918–2018. – К.: «Фенікс», 2018. – 684 с. – 2-е вид., доп. вип.

КОМП'ЮТЕРНІ ІГРИ ЯК ВИТВІР МИСТЕЦТВА

Сущенко Д.В., Дімарова О.В.

*Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Україна, 03056, м.Київ, пр-т Перемоги 37,
e-mail:daria.gvendoline@gmail.com*

Відеоігри з'явилися півстоліття тому, але дійсно популярними стали лише в добу суцільної комп'ютеризації та доступного інтернету. Перша відеогра побачила світ у 1940 році на Всесвітній виставці в Нью-Йорку і була примітивною грою на електронно-релейній машині [1]. Минали десятиліття їх популярність невпинно зростала. Від ігрових автоматів та піксельних 2D ігор індустрія перейшла до епохи контролерів та 3D ігор із високою графікою [2]. Нині відеоігри можуть бути завантажені на сучасні комп'ютери з дому за допомогою спеціального онлайн-магазину, що також сприяло їх масовості.

Існує суттєва різниця між комп'ютерними іграми та іншими засобами гарно провести час. Відеоігри мають набагато більший вплив на людську свідомість, тому що подразнюють відразу декілька рецепторів (зору та слуху)